

• הרב שלי הורשע

אני לא יודע אם אתה הכתובת ואם תענה בכלל לשאלה כזאת. אבל אם יש כתובת אתה הכתובת היחידה עבורי. אתה חושב מחוץ לקופסא, לא מייצג שום ממסד, והוכחת כבר שאתה איש אמת.

הסיפור הוא כזה. לפני שהכרתי את הרב הייתי חוזר בתשובה מכולכל, בלי סדר בחיים, בלי בית כנסת קבוע, לא מוצא את עצמי בשום מקום. ידעתי שהתורה היא אמת, אבל היה לי קשה למצוא בה חיות והתחדשות ושמחה, כמו שידעתי שאמורים להרגיש. כשהתחנתי ונולדו לי ילדים ברוך השם זה נהיה בעייתי הרבה יותר. לא רציתי שגם הילדים שלי יהיו מכולכלים כמוני. רציתי מקום קבוע, סדר בחיים, יציבות, שייכות. ואז הכרתי את הרב. הרבה שנים הייתי קשור אני וכל משפחתי, לרב מאד מוכר ומפורסם, שכמובן לא אזכיר את שמו כאן. הרב לימד אותי מה זה אהבת התורה, גילה לי רגשות, שמחה, אורות של גאולה, נתן לי תקווה. פשוט הציל לי את החיים. נהיה לי סדר בחיים, לי ולכל המשפחה. הרגשנו שהגענו הביתה, שמצאנו את המקום שלנו בעולם.

לאחרונה הרב שלי הורשע בעבירות חמורות. כבר היו סימנים קודם לכן שמשו לא בסדר איתו, אבל כמובן בהתחלה לא רצינו להאמין. הסברנו לעצמנו שזה רק עלילות שווא, מניעות על הקדושה, מלחמת החושך באור שלפני הגאולה. עכשיו זה פשוט נשאר אגרוף בפרצוף. אין לי דרך יותר להכחיש ולהתעלם וגם לא רצון לזה. הרב שלי היה שקרן, רודף כבוד, מטורף ונואף. כל התורה שלי ממנו, כל החיות שלי ממנו, כל התקווה שלי ממנו. אני מפורק.

אני לא רוצה לחזור למה שהייתי קודם כי זה היה מוות, אבל עכשיו זה אפילו יותר גרוע. קודם זה היה שחור. עכשיו זה שחור משחור. אולי אני אהיה חילוני. שם לפחות היה לי סוג של טוב. בחילוניות אני זוכר שלפחות הייתי קרוב לעצמי והכרתי את עצמי. הייתה לי דעת וחוש ביקורת, שמחה פשוטה מדברים שידעתי שעושים לי טוב, כלים שאני מכיר להתמודד עם בעיות שאני מכיר. עכשיו אני פשוט שבר כלי. אני כבר לא סומך על עצמי.

אם הגעתי לאן שהגעתי כנראה אין לי שום יכולת אמיתית לחשוב או לברר. הסבירו לי שהכל שקר אז התמסרתי לאמת ואיבדתי את עצמי.

עכשיו כשגיליתי שהכל שקר, מה נשאר? מה אני עושה?

מה יש לי בחיים?

האורות היו אמיתיים? הרגשות ואהבת השם היו אמיתיים? יש דרך לברר מה בכלל אמיתי ומה לא?

ערן

אהבת התורה שחשת, רגשות של שמחה, תקווה, אינם שקר. הם באו כרוכים ומעורבים עם מקור לא טהור, וכעת צריך לנקות אותם, לא להשליך אותם. הרצון שלך וודאי אמיתי. גם האורות אינם שקר.

ערן יקר,

אין ספק שהשבר שלך הוא מאד גדול. אתה עומד עכשיו בפני ניסיון גדול. אולי הניסיון הכי גדול בחיך.

אנחנו רגילים לחשוב – או התמסרות או הסתייגות. מחשבה של שחור לבן. חז"ל גורסים אחרת. "אמר רבי יהושע בן לוי: לעולם יהיו כל בני אדם בעיניך פלסטים (שתחשוד בהם שעלולים לפגוע בך וברכושך ומצד שני), והיו מכבדים פּרַפּן גמליאל (כבד אותם כמו שתכבד אדם גדול כרבן גמליאל)" (דִּרְךְ אֶרֶץ רַבָּה ה').

אחרי שכיבדת בלי לחשוד, נטיית הלב היא לחשוד בלי לכבד. אבל אם תמצא את האומץ הקדוש שלך, דווקא מתוך השבר תוכל לסגל חיים עם עיניים יותר פקוחות.

למרות תחושת הבגידה, למרות שהלב נסגר ורוצה לבעוט בהכל, אם תצליח עכשיו להתחיל התחלה חדשה, להמשיך לברר ולחפש את האמת, תזדכך ותתקדם במידה שאין למעלה ממנה. תקנה הכנעה וענווה נדירה השמורה רק לעובדי השם מופלגים, ומצד שני, אחרי הכוונה שנכוונת, תהיה כבר זהיר וחכם הרבה הרבה יותר.

אתה לא חוזר אחורה, אתה ממשיך קדימה, אוסף את הניסיון המר שעברת ומצרף אותו למסכת האימונים שהקדוש ברוך הוא תכנן לך, כדי שרק משם ורק כך, תוכל להגיע אל היעוד שלך בחיים.

נכון, כל אחד מחפש בחיים מקום קבוע, סדר בחיים, יציבות, שייכות. אבל אי אפשר באמת לקבל הכל בעסקת חבילה כשי משמיים. זה נעים, אבל זה מרדים. זה נוח, אבל זה גורם לשכוח לברר, לבדוק, לשאול מה נכון, מה מתאים ומה לא.

אבל בזמן שמתעוררים, הכל יכול להתהפך לחסד, למקדם, כי עכשיו אני אהיה יותר ער, יותר חז, יותר חי, ועם יכולת לחתוך מהחיים שלי ושל התלויים בי את מה שמיותר, את מה שלא מתאים.

כן, כל פעם מחדש.

ומה שלמדת וקיבלת גם הוא לא רק שחור, בדיוק כמו שלא היה קודם לכן רק לבן. גם כאן צריך בירור. כמו שלא צריך להשליך בלי מחשבה את מה שקיבלנו בעולם החילוני, אלא שיש צורך בבדיקה ובירור. לא צריך להשליך גם תורה או הארה שקיבלנו ממקור לא טהור בשם הקדושה. גם כאן צריך בדיקה ובירור.

אהבת התורה שחשת, רגשות של שמחה, תקווה, אינם שקר. הם באו כרוכים ומעורבים עם מקור לא טהור, וכעת צריך לנקות אותם, לא להשליך אותם. הרצון שלך וודאי אמיתי. גם האורות אינם שקר.

גבורה רבה היא מצידך שאינך רוצה להכחיש ולהתעלם מהמציאות המרה שהתגלת לך. וודאי יש סביבך כאלו שממשיכים לדבוק בשקר. למרות המרירות העצומה שכרוכה בזה, היכולת להסתכל לאמת המרה בעיניים, היא הקורבן שאתה מקריב לבורא עולם. אתה מוותר על השקר למרות הנוחות שהוא מציע, אתה מסכים שוב להודות בטעות ולהתחיל להתחלה.

גם אם אתה מפורק, אתה תאסוף את השברים ותתחיל מחדש ואז יחשבו גם השברים לעבודת קודש, גם ההסתבכות בשקר תחשב לחיפוש האמת.

“הנה מי שהולך באמת לאמיתו אינו יכול (המפורסם של שקר) להכשילו. כי מי שמתקרב אפילו להצבוע והשקרן אבל כוונתו באמת, כי טועה את עצמו וסובר שהוא איש אמת, ואם היה יודע שאין רצון השם יתברך שיתקרב אליו, לא היה מתקרב אליו, רק שסובר שרצון השם יתברך שיתקרב אליו, כי הוא סובר שהוא איש צדיק תמים באמת. הנה זה האיש עובד את ה' באמת מאחר שכוונתו לשמיים. ובודאי מאחר שכוונתו לשמיים סוף כל סוף יעזרו השם יתברך שיתגלה לו האמת ויפרד מהשקרן ויתחבר להצדיק האמת.

ואפילו אם רואה שעשה כך (שביקש רק את האמת) כמה פעמים ועדיין לא זכה להאמת ואפילו אם לפעמים נודע לו אחר כך שטעה עצמו באיזה דבר אף על פי כן, אם היה כוונתו רצויה באמת – נחשב הכל לאמת, כי רחמנא ליבא בעי (הרחמן רוצה את הלב) (מסכת סנהדרין דף ק"ו) וכמו שאמרו רבותינו זיכרונם לברכה “ובלבד שיכוון ליבו לשמיים” (מסכת ברכות דף י"ד). וגם מי יודע דרכי ה' ונפלאותיו נפלאות תמים דעים, כי אולי זה הוא דרכו והליכתו להאמת שאי אפשר לו לפי מעשיו לזכות להאמת כי אם על פי דרכים אלו שעבר בהם” (ליקוטי הלכות, הלכות בהמה וחיה טהורה ד' סעיף כ"ד).

יתירה מזו, רבינו מלמד, שתכליתו של כל שבר הוא להתחיל מחדש והפעם, יותר מדויק ויותר טוב. אם הנחת היסוד לא הייתה כראוי, כדאי אפילו להרוס את היסוד והפעם לבנות מחדש, יותר מדויק ויותר ישר. “אם היה מקודם טוב – עכשיו יהיה טוב יותר. ואם, חס ושלום, מקודם לא היה טוב, בוודאי צריך ומוכרח לעשות התחלה חדשה” (חיי מוהר"ן תל"ז).

נכון, זה לא פשוט אחרי שעושים כבר דרך בקדושה לעצור ולומר שבעצם זה לא היה הכיוון הנכון. אבל להיות מסוגל לומר את זה – זה בעצמו קדושה, זה בעצמו מקדם את האדם למקום נקי וחזק הרבה יותר מכל מה שהיה עד עתה.

וראה את כוחם של חכמינו הקדושים לעשות בדיוק את אותו הדבר: “נחמיה העמסוני היה דורש כל אתין שבתורה, כיוון שהגיע ל"את ה' אלוקיך תירא” – פרש (רש"י: מכולם וחזר בו מכל ריבויים שדרש). אמרו

לו תלמידיו: רבי, כל אתין שדרשת מה תהא עליהן? אמר להם: כשם שקיבלתי שכר על הדרישה, כך אני מקבל שכר על הפרישה" (מסכת פסחים דף כ"ב).

איזה אומץ! כל מה שלמד התברר לו כמוטעה והוא לא בוש לעמוד מול כל חבריו ותלמידיו שהלכו בדרכיו ולומר להם – טעיתי. וההודאה שלי בטעות שווה ושקולה בשמיים כמו כל השנים שלמדתי ולימדתי.

גם הבלבול הוא חלק מהדרך. בסוף כשמתבררים נעשה גם מהבלבול שבדרך דברים עליונים. כדרך שטעויות בלימוד תורה עד שמגיעים אל ההבנה הנכונה גם הן נחשבות ללימוד ולקדושה.

"וְאָמַר: זֶה אֲנִי מְאֲמִין וְגַם אֲנִי יוֹדֵעַ הַרְבֵּה בְּעֵינַי זֶה, שְׁפָל הַתְּנוּעוֹת וְכָל הַמְּחֻשְׁבוֹת וְכָל מִינֵי הָעֲבוֹדוֹת שְׁעוֹשִׁין בְּשִׁבְלֵי אֵיזָה עֲבָדָה שְׂפָקְדָשָׁה אֵין שׁוּם תְּנוּעָה וְאֵין שׁוּם מְחֻשְׁבָּה נְאֻכְדָת כָּלָל וְכִשְׁזוֹכִין לְשִׁבּוֹר כָּל הַמְּנִיעוֹת וְלִגְמוֹר הָעֲבָדָה שְׂפָקְדָשָׁה אֲזִי נַעֲשִׂין מְכָל הַתְּנוּעוֹת וְהַמְּחֻשְׁבוֹת וְהַבְּלֻבוֹלִים שְׁהִיוּ לוֹ בְּעֵינַי זֶה, קוֹדֵם שְׁשִׁבֵר וְעָבַר עַל כָּל הַמְּנִיעוֹת, אֲזִי נַעֲשִׂין מְכָל הַמְּנִיעוֹת וּמְכָל הַמְּחֻשְׁבוֹת וְהַתְּנוּעוֹת וְהַבְּלֻבוֹלִים הַנִּלְדָבְרִים עֲלִיוֹנִים לְמַעְלָה בְּקִדְשָׁה, וְהַכֹּל נִרְשָׁם לְמַעְלָה לְטוֹבָה כָּל תְּנוּעָה וְתְנוּעָה שְׁהִיָּה לוֹ מְקוֹדֵם" (שיחות הר"ן שיחה י"א).

אל תישבר. ההלם והמרירות ידעכו. אתה רק תתחזק ותתבגר. מעז יצא מתוק ומהשבר יתגלו כוחות והבנות אמיתיות הרבה יותר.

ארז משה דורון.

● צביעות וחוסר אמת

הרב ארז שלום,

שמי אהרון. נולדתי בבית חרדי. מגיל צעיר היו לי שאלות ותהיות שלא קיבלו מענה. הופתעתי שוב ושוב לגלות, שאנשים שאמורים להיות

מורמים מעם מונעים בעצם מאינטרסים נמוכים של כבוד וכסף ושאר
תאוות, כמו כל אחד מהמון העם.

וכל זה מטויח היטב בצביעות וצדקנות.

לאור חקירות והרשעות של רבנים בעת האחרונה נשבר בי משהו. מצבי
הרוחני בשפל המדרגה. אני קרוב לפריקת עול. מבולבל ומיואש. לא יודע
מאיפה לקחת כוח להמשיך. לא יודע כבר במה ראוי להאמין.

אהרון.

התורה נשאת אמת מקודשת גם אם רבים מנושאים או המתיימרים לדבר
בשמה מחללים את יופיה. הקדוש ברוך הוא נשאר עצם הטוב, גם אם רבים
בעולמו בוחרים ברע. כל מה שקורה סביבי איננו סיבה לבחירה שלי. רק
אני הסיבה לבחירה שלי.

אהרון יקר,

אני מעריך את העובדה שמצאת כוח לכתוב לי, למרות הקושי שלך לתת
אמון.

אני יכול להבין את ההרגשה הקשה שלך לגבי בעלי סמכות תורנית ומי
שאמור לייצג את העולם הקדוש והטהור של התורה. מר מאד לגלות עד
כמה השקר שולט בכיפה, ומובן לגמרי עד כמה העובדה הזאת יכולה
להחליש ואפילו לגרום לאדם לאבד כל אמון בנציגי התורה.

האכזבה הגדולה שאתה חש, ההפתעה, הרגשת הנבגד והמרומה, הכעס
הגדול והמוצדק על העוול והשקר, אין ספק שבכוח הרגשות הקשים האלה
לגרום לפריקת עול והתרחקות מוחלטת.

אתה מציין את כל זה כסיבה למצב הירוד שלך. נכון שזה מאד מחליש
ומעורר יאוש, אבל אף על פי כן זה לא באמת סיבה לייאוש ופריקת עול.

כמי שמתנסה באותן קושיות, כמו כל אדם מרגיש, עם עיניים שרואות מה
קורה מסביב, הרשה לי לשתף אותך בתשובות שאני נותן לעצמי. אולי הן
יעזרו גם לך.

התורה נשאר אמת מקודשת גם אם רבים מנושאים או המתיימרים לדבר בשמה מחללים את קדושתה. הקדוש ברוך הוא נשאר עצם הטוב, גם אם רבים בעולמו בוחרים ברע. ויש ויש עוד רבים וטובים, שראויים לכתרה של תורה ומה שיוצא מפיהם כיוצא מפי הגבורה.

בשורה התחתונה - כל מה שקורה סביבי איננו סיבה לבחירה שלי. רק אני הוא הסיבה לבחירה שלי. ואני - רוצה לבחור בטוב. למען עצמי, למען חיי, למען התלויים בי והזקוקים לי, אשתי וילדי.

זה מה שאני עונה לעצמי כאשר השאלות המרות שאתה מתאר פוגשות אותי.

אני – בוחר להאמין.

ואמונה היא בחירה בין חיים של כלום, של טירוף והפקרות וריקנות שיכולה להתמלא רק בחומרי טעם וצבע מסרטנים, לבין חיים של עדינות נפש, ותכלית, והכנעה, וניקוי.

כל אדם בעולם הזה עובר קשיים והתמודדויות. שום דבר שעובר עלינו הוא לא במקרה. לכל יש תכלית. בזה אנו מאמינים בכל ליבנו. וזה הדבר היחיד שנותן טעם ומשמעות למה שאנחנו עוברים, וכוח להתמודד ולא להתייאש. גם מה שקרה לך קרה בהשגחה פרטית.

לחיות כיהודי רק בתנאי שהדברים יתנהלו כמו שאני מבין זה קטן ומשפיל את הצלם אלוקים שלי. אנחנו לא מעמידים את הקדוש ברוך הוא למבחן. יותר מידי פעמים כבר עשינו את זה בכל הגלגולים. הוא מעמיד אותנו במבחן. והמבחן שלו אינו אכזרי אלא מלא חסד ורחמים.

לבחור בטוב כי הוא טוב. באמת כי היא אמת. בלי תנאים.

השקר הגדול שמציף את העולם מכריח את כל אחד לקבל החלטה: להתייאש או להאמין בטוב בכל מחיר.

אף אחד לא יכול לפעול יותר באופן אוטומטי.

שום דבר לא יכול להיות יותר מובן מאליו.

כבר אי אפשר יותר לחיות בגלל סיסמאות או לחץ חברתי.

כל אחד מובל אל הרגע שבו הוא חייב לענות בעצמו על השאלות הכי פשוטות:

מה אני באמת?

מה אני רוצה?

למה אני רוצה להקדיש את חיי?

על מה אני הולך להילחם, יהיה מה שיהיה?

על מה אני לא הולך לוותר בשם אופן?

אם תמצא בתוכך את התשובות לשאלות האלה, השאלות האחרות כבר לא יהיו מכשול.

אני לא באתי לפה פעם ראשונה. כבר הייתי כאן אלפי פעמים. ובורא עולם נתן לי הזדמנות לתקן את מה שקלקלתי בכל הגלגולים הקודמים שלי. המעשים הרעים שלי גרמו הסתרה. הסתרה של הטוב והצדק והיושר האלוקי.

עכשיו הגעתי לעולם שההסתרה בו עצומה. הכל נראה ההיפך הגמור מטוב וצדק ויושר. אבל אני רוצה לצאת מפה מתוקן. אני לא רוצה לחזור לכאן יותר. אני רוצה לעשות את העבודה שלי הפעם כמו שצריך.

עם כל הכאב על הרע אני בוחר להיות טוב. עם כל המרירות על העוול אני בוחר להיות ישר. עם כל השריפה מול השקר אני אעשה הכל כדי להישאר אמיתי. למרות הזוהמה המתפשטת בכל מקום אני בוחר להיות טהור. גם אם לא יוותר בעולם הזה אדם אחר חוץ ממני שרוצה לשרת את הטוב, אני אמשיך לרצות ולשרת אותו.

עוד מעט, כמו כולם, אני אחזור לעולם האמת, ואני יודע ששם לא אוכל להשתמש בתירוץ של כמה היו כולם גרועים סביבי. כי שם ישאלו אותי: אבל מה איתך? מה אתה?

ואני רוצה לעשות הכל כדי שתהיה לי תשובה כנה לתת להם.

ארז משה דורון.